

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 31.5.2017
COM(2017) 291 final

ANNEX 2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

του

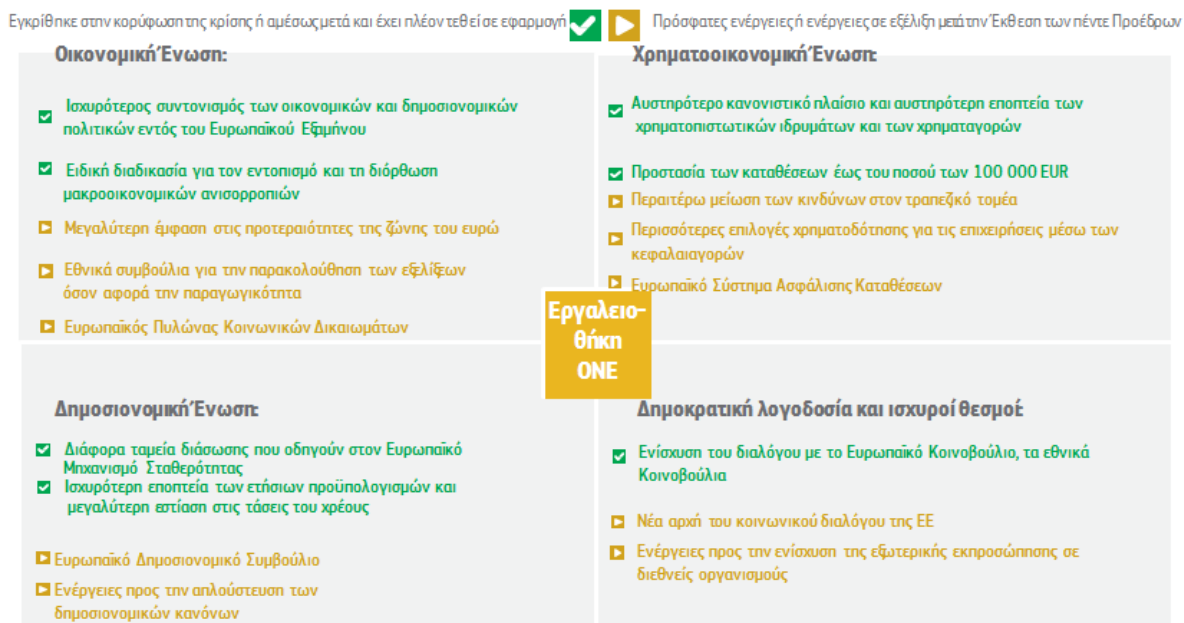
ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΜΒΑΘΥΝΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Παράρτημα 2. Η «εργαλειοθήκη» της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης

Η «εργαλειοθήκη» της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης έχει αναθεωρηθεί πλήρως και έχει ενισχυθεί σημαντικά από το 2010, αξιοποιώντας τα διδάγματα από την κρίση. Έχει επιτευχθεί πρόοδος σε τέσσερα μέτωπα:

Η «εργαλειοθήκη» της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης σήμερα

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Κατά την κορύφωση της κρίσης του 2011-13 ή αμέσως μετά ελήφθησαν σημαντικά μέτρα για να διαφυλαχθεί η ακεραιότητα της ζώνης του ευρώ και να εδραιωθεί η αρχιτεκτονική της:

- Νέοι κανόνες θεσπίστηκαν για τον καλύτερο συντονισμό των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών και για τη βελτίωση των συζητήσεων σε ό,τι αφορά τις εν λόγω πολιτικές σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Για τον σκοπό αυτό, καθιερώθηκε ένας ετήσιος κύκλος λήψης αποφάσεων, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, στόχος του οποίου είναι η ευθυγράμμιση των ενωσιακών και των εθνικών προτεραιοτήτων, με τη στενότερη παρακολούθηση και την παροχή πολιτικών κατευθύνσεων. Οι δημοσιονομικοί κανόνες της ΕΕ, οι οποίοι κατοχυρώνονται στο καλούμενο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης, συμπληρώθηκαν με δύο δέσμες νομοθετικών μέτρων, το «εξάπτυχο» και το «δίπτυχο», καθώς και με τη διακυβερνητική Συνθήκη για τη Σταθερότητα, τον Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΣΣΣΔ), η οποία περιλαμβάνει το «Δημοσιονομικό Σύμφωνο». Οι εν λόγω κανόνες συνέβαλαν στη στενότερη εποπτεία των εθνικών προϋπολογισμών, στη θέσπιση αυστηρότερων δημοσιονομικών πλαισίων και στην προσεκτικότερη παρακολούθηση των επιπέδων χρέους. Επίσης, με τους κανόνες αυτούς θεσπίστηκε μια νέα διαδικασία, η Διαδικασία Μακροοικονομικών Ανισορροπιών, η οποία συμβάλλει στον εντοπισμό και τη διόρθωση των δυσμενών οικονομικών εξελίξεων εν τη γενέσει τους.

- Ορισμένες πρωτοβουλίες συνεχίστηκαν με σκοπό τη δημιουργία ασφαλέστερου χρηματοπιστωτικού τομέα για την ενιαία αγορά. Οι εν λόγω πρωτοβουλίες συνθέτουν το καλούμενο «ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων» για όλους τους χρηματοπιστωτικούς παράγοντες στα κράτη μέλη της ΕΕ. Σκοπός του εγχειριδίου αυτού είναι η παροχή ενιαίας δέσμης εναρμονισμένων κανόνων προληπτικής εποπτείας τους οποίους οφείλουν να τηρούν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σε ολόκληρη την ΕΕ. Το «ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων» αποτελεί επίσης τα θεμέλια της καλούμενης Τραπεζικής Ένωσης. Μολονότι η Τραπεζική Ένωση αφορά τις χώρες της ζώνης του ευρώ, μπορούν να προσχωρήσουν σ' αυτήν και χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ. Στο πλαίσιο της Τραπεζικής Ένωσης, η ευθύνη για την εποπτεία και την εξυγίανση των μεγάλων διασυννοριακών τραπεζών στην ΕΕ έχει μετατοπιστεί στο ευρωπαϊκό επίπεδο. Για τον σκοπό αυτό δημιουργήθηκαν ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (EEM) και ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης (EME). Οι βασικοί κανόνες για την ασφάλιση των καταθέσεων εναρμονίστηκαν σε όλα τα κράτη μέλη, κατά τρόπον ώστε να προστατεύεται πλέον πλήρως κάθε επιμέρους κατάθεση μέχρι του ποσού των 100 000 EUR.
- Συστάθηκαν ταμεία διάσωσης για την παροχή χρηματοδοτικής στήριξης στα κράτη μέλη που δεν ήταν πλέον σε θέση να δανείζονται από τις χρηματαγορές. Το μέτρο αυτό προβλεπόταν αρχικά μόνο σε προσωρινή βάση, μέσω του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης (EMXS) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας (ETXS). Το σημερινό ταμείο έκτακτης ανάγκης, ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας (ΕΜΣ), έχει μόνιμο χαρακτήρα και συνολική δανειοδοτική ικανότητα ύψους 500 δισ. EUR.

Από τον Νοέμβριο του 2014, όταν ανέλαβε τα καθήκοντά της η παρούσα Επιτροπή, και ιδίως μετά τη δημοσίευση της Έκθεσης των Πέντε Προέδρων, τον Ιούνιο 2015, ελήφθη ακόμη μια σειρά σημαντικών μέτρων:

- Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό της οικονομικής πολιτικής επικαιροποιήθηκε. Προβλέφθηκαν περισσότερες ευκαιρίες για συζήτηση, σε όλα τα επίπεδα, για τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη (εθνικά κοινοβούλια, κοινωνικούς εταίρους, κοινωνία των πολιτών). Δόθηκε μεγαλύτερη προσοχή στις προκλήσεις που δέχεται η ζώνη του ευρώ στο σύνολό της, με τη διατύπωση ειδικών συστάσεων και τη στενότερη παρακολούθηση των δευτερογενών επιπτώσεων. Η ευελιξία που προσφέρουν οι κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης χρησιμοποιήθηκε για να στηρίξει τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις, καθώς και για να ληφθεί περισσότερο υπόψη ο οικονομικός κύκλος.
- Οι κοινωνικές πτυχές λαμβάνονται πλέον εξίσου υπόψη με τις οικονομικές πτυχές, με ειδικές συστάσεις και νέους κοινωνικούς δείκτες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Επίσης, η Επιτροπή υπέβαλε συγκεκριμένες προτάσεις για τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, ο οποίος θα χρησιμεύσει ως πυξίδα στην πορεία προς μια ανανεωμένη διαδικασία σύγκλισης. Πριν από τη σύναψη του νέου προγράμματος στήριξης της σταθερότητας για την Ελλάδα, διεξήχθη ειδική εκτίμηση κοινωνικών επιπτώσεων.
- Με σκοπό την καθοδήγηση και τη στήριξη της μεταρρυθμιστικής διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο, η Επιτροπή πρότεινε, και το Συμβούλιο ενέκρινε, σύσταση προς τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ για τη δημιουργία συμβουλευτικών Εθνικών Συμβουλίων Παραγωγικότητας. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε επίσης μία Υπηρεσία Στήριξης

Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων με σκοπό τη συγκέντρωση εμπειρογνωσίας από ολόκληρη την Ευρώπη και την παροχή τεχνικής στήριξης στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

- Στο πλαίσιο των εργασιών για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, η Επιτροπή πρότεινε να τεθεί σταδιακά σε εφαρμογή, έως το 2025, ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης Καταθέσεων, το οποίο θα εξασφαλίζει σε όλους τους καταθέτες της ζώνης του ευρώ τον ίδιο βαθμό προστασίας, ακόμη και σε περίπτωση μεγάλων τοπικών κλυδωνισμών. Η Επιτροπή παρουσίασε επίσης μια συνολική δέσμη νομοθετικών μέτρων για την περαιτέρω μείωση των κινδύνων και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της ΕΕ, και ειδικότερα του τραπεζικού τομέα.
- Στο πλαίσιο των εργασιών για τη Δημοσιονομική Ένωση, η Επιτροπή και το Συμβούλιο κατέβαλαν προσπάθειες για την απλούστευση των υφιστάμενων κανόνων. Για παράδειγμα, εξέτασαν την εξέλιξη του καλούμενου «ορίου αναφοράς για τις δημόσιες δαπάνες», το οποίο μπορεί να ελέγχεται ευκολότερα από τις κυβερνήσεις και, συνεπώς, αντικατοπτρίζει καλύτερα τις προθέσεις των κυβερνήσεων αυτών. Η Επιτροπή ζήτησε επίσης να δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στις προτεραιότητες της ζώνης του ευρώ κατά την έναρξη κάθε Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, καθώς και σε έναν πιο θετικό δημοσιονομικό προσανατολισμό για τη ζώνη του ευρώ στο σύνολό της. Το νεοσυσταθέν Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο θα στηρίξει την αξιολόγηση της εφαρμογής των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ.
- Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της ενιαίας αγοράς, και ως στοιχείο του ευρύτερου επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη, διάφορες πρωτοβουλίες συνέβαλαν στη διεύρυνση και τη βελτίωση της πρόσβασης των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση. Δεδομένου ότι, επί του παρόντος, στηρίζονται κατά κύριο λόγο στην τραπεζική χρηματοδότηση, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις θα αποκτήσουν, χάρη στην καλούμενη «Ένωση Κεφαλαιαγορών», μεγαλύτερη πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές.
- Στο πλαίσιο των προσπαθειών για την ενίσχυση των υφιστάμενων θεσμών, η Επιτροπή πρότεινε να βελτιωθεί σταδιακά, έως το 2025, η εξωτερική εκπροσώπηση της ζώνης του ευρώ σε διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, όπως το ΔΝΤ. Θα πρέπει ωστόσο να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες προς την κατεύθυνση ενιαίας εκπροσώπησης. Η Επιτροπή στηρίζει επίσης τις προσπάθειες που καταβάλλει η Ευρωομάδα για να εξασφαλίσει μεγαλύτερη διαφάνεια για τα έγγραφα και τις διαδικασίες της.